

УДК 528.44

А.Ю. ПАЛАМАР^а, канд. техн. наук, доц., А.В. ПОЛТАВЧЕНКО, магістрант
Криворізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ КАДАСТРОВОЇ ОЦІНКИ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

Мета. Діяльність людини, різноманітність фізико-географічних умов та взаємодія природних процесів значною мірою вплинули на сучасний рівень лісистості і нерівномірність розміщення лісів на території України. Метою роботи є вивчення сучасного стану земель лісгосподарського призначення України. Впродовж останніх років питання набуття земельних ділянок у користування стають дедалі актуальнішими. При цьому юристи-практики і науковці здебільшого звертають увагу на проблеми придбання земельних ділянок під забудову, які мають значну цінність як об'єкти інвестування, та проблеми набуття земельних ділянок сільськогосподарського призначення, доцільність дії мораторію на придбання яких є предметом постійних дискусій, приділяючи значно менше уваги питанням набуття і використання земель інших категорій, наприклад, земель лісгосподарського призначення, правовий режим використання яких має свої особливості.

Методи. При проведенні досліджень використовувались методи системно-структурного та порівняльного аналізу, логіки, теорії ефективного управління і комп'ютерного програмного забезпечення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у дослідженні динаміки змін земельного фонду та структури земель лісгосподарського призначення України та Дніпропетровської області. Актуальність теми полягає в тому, що лісистість України становить 15,9%, що майже удвічі менше від загальноприйнятого у всьому світі нормативу в 22% за даними з офіційного сайту Державного агентства лісових ресурсів України.

Практична значимість. Оскільки ліс є унікальним природним явищем, що за своїми біологічними ознаками являє собою сукупність дерев, чагарників, іншої лісової рослинності, ґрунтового покриву, що взаємопов'язані і впливають одне на одного та на навколишнє природне середовище, лісове законодавство є однією з тих складових, за якими повинні визначатися пріоритети підвищення ефективності лісових ресурсів України. Водночас цінність лісу як природного та економічного ресурсу не завжди врівноважується з результатами лісознавства та лісоексплуатації, а тому у сучасних умовах актуальним є створення ефективної системи управління земельними ресурсами лісгосподарського призначення, програми комплексного, раціонального і невиснажливого лісокористування.

Результати. Результати дослідження полягають в їх подальшому використанні центральними та територіальними органами виконавчої влади з питань земельних ресурсів з метою ведення державного земельного кадастру в частині функціонування кадастру земель лісгосподарського призначення.

Ключові слова: кадастрові роботи, лісгосподарське використання, лісовий кодекс України, цінність лісу, раціональне використання, земельне законодавство.

doi: 10.31721/2306-5451-2018-1-47-128-133

Проблема та її зв'язок з науковими та практичними завданнями. Державний земельний кадастр є базовою територіальною основою для ведення інших кадастрів природних ресурсів, в тому числі і державного лісового кадастру. Тому формування бази даних державного земельного кадастру в частині основних його складових, щодо земель лісгосподарського призначення є невпорядкованою до цього часу задачею.

Зіткнувшись на практиці з питаннями використання земель лісгосподарського призначення, стає зрозумілим, наскільки проблемним і неоднозначним є їх правовий режим та недосконалим законодавство, яке його регулює. Використання лісових ресурсів на землях лісгосподарського призначення посідає щільне місце у лісових та земельних відносинах, адже завдяки використанню реалізується функція держави щодо забезпечення суспільства деревиною та іншими не менш важливими лісовими ресурсами. Це має велике значення як для економіки держави, так і для забезпечення соціальних потреб суспільства. Тому важливого значення сьогодні набуває збереження лісових ресурсів, адже загибель деревини означає значні втрати для економіки.

Аналіз досліджень і публікацій. Висвітлення різних аспектів економічної оцінки земель лісгосподарського призначення є предметом багатьох наукових досліджень, зокрема природно-ресурсний потенціал лісових ресурсів досліджували такі вчені як: Дорогунцов С.І., Коваль Я.В., Лицур І.М., Фурдичко О.І.; над економічною оцінкою природних ресурсів працювали: Гофман К.Г., Минц А.А., Хачатуров Т.С., Федоренко Н.П. та відповідно над економічною оцінкою лісових ресурсів: Анцукевич О.Н., Васильєв П.В., Канторович Л.В.; економічну оцінку лісових земель розробляли: Позивайло Ю.Н., Фурдичко О.І., Артюшок К.А. та інші. Питання використання земель лісгосподарського призначення досліджували такі науковці, як Ю.С. Хавар, О. П. Чопник, І. М. Синякевич, Ю. Ю. Туниця. Саме в наукових дослідженнях цих

вчених обґрунтовано теоретико-методологічні засади ефективного використання та збереження земель лісогосподарського призначення. Однак критичний аналіз літературних джерел свідчить, що на сьогодні недостатня увага приділяється саме еколого-економічній оцінці земель лісогосподарського призначення.

Постановка задачі. В умовах ринкових відносин вибір найбільш ефективних шляхів розвитку лісового господарства неможливий без еколого-економічної оцінки земельних та лісових ресурсів. Загалом така оцінка повинна розпочатися із оцінки земель лісогосподарського призначення. Так, згідно зі ст. 55 Земельного кодексу України (далі – ЗКУ) до земель лісогосподарського призначення належать землі, вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та використовуються для потреб лісового господарства. У ч. 1 ст. 5 Лісового кодексу України (далі – ЛКУ) дано ширше визначення поняття «землі лісогосподарського призначення як лісові землі, на яких розташовані лісові ділянки, та нелісові землі, зайняті сільськогосподарськими угіддями, водами й болотами, спорудами, комунікаціями, малопродуктивними землями тощо, які надані в установленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства» [1]. Крім того ЛКУ визначає земельні лісові ділянки як земельні ділянки лісового фонду України з визначеними межами, які надаються або вилучаються у землекористувача чи власника земельної ділянки для ведення лісового господарства або інших суспільних потреб відповідно до земельного законодавства. Лісовий фонд – це усі ліси на території України, незалежно від того, на землях яких категорій за основним цільовим призначенням вони зростають, та незалежно від права власності на них. У свою чергу, нелісові землі – це ділянки, зайняті сільськогосподарськими угіддями, водами й болотами, спорудами, комунікаціями, малопродуктивними землями тощо, які надані в установленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства [2].

Враховуючи таку різноманітність земель, які відповідно до вказаних норм ЛКУ та ЗКУ можуть входити до категорії земель лісогосподарського призначення, віднести конкретну земельну ділянку до цієї категорії можливо лише при дослідженні матеріалів лісовпорядкування, планово-картографічних матеріалів земельної ділянки з описом меж та експлікацією угідь, аерофотозйомку і матеріали звітності за формою 6-зем [3, 4, 5].

Викладення матеріалу та результати. Згідно із ст. 1 Земельного кодексу України (ЗКУ) – земля це основне національне багатство, яке відіграє ключове значення в сучасній економіці так як використовується для задоволення всіх потреб громадян: виробництва продукції, послуг, розселення населення, відпочинку, тощо. Сукупність всіх земель у межах території України, острови, а також землі під водними об'єктами, незалежно від їх цільового призначення та функціонального використання, становлять земельний фонд країни [7].

Всі землі за основним цільовим призначенням поділяють на категорії на основі природних ознак, соціально-економічних та виробничих характеристик щодо їх використання, а також з врахуванням мети забезпечення відповідних потреб суспільства. Правовий режим кожної категорії земель є певною сукупністю правових норм, що регулюють земельні правовідносини щодо використання та їх охорони.

Ліс – екологічна система, переважну частину якої складають дерева і чагарники. Це поняття можна розглядати в двох аспектах. В глобальному – це частина біосфери, в локальному – закриті екологічні масиви, в яких усі компоненти, такі як: ґрунт, трав'яна рослинність, тваринний світ та мікроорганізми взаємопов'язані і впливають один на одного. Ліси займають приблизно третину поверхні суші Землі або 38 млн км², з них 264 млн га або 7% створені людиною [1].

Згідно із ст. 55 ЗКУ до земель лісогосподарського призначення належать землі, вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та використовуються для потреб лісового господарства [17].

Державний лісовий кадастр на території України ведеться з метою ефективної організації охорони і захисту лісів, раціонального використання лісового фонду України, відтворення лісів, здійснення систематичного контролю за якісними і кількісними змінами лісів [6].

Державний лісовий кадастр ведеться на основі державного земельного кадастру.

Державний лісовий кадастр створюється і ведеться з метою:

гарантування державою права користування лісовими ділянками;

інформаційного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зацікавлених юридичних та фізичних осіб при регулюванні відносин, організації раціонального використання та охорони земель;

обліку цінності землі у складі природних ресурсів та її вартості як засобу виробництва в сільському і лісовому господарстві та як просторового базису в суспільному виробництві;

встановлення обґрунтованих розмірів платежів за землю;

контроль за використанням і охороною земель;

іншої діяльності пов'язаної з володінням, користуванням і розпорядженням земельними ділянками.

Державний лісовий кадастр призначений для забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, зацікавлених підприємств, установ, організацій і громадян достовірною та об'єктивною інформацією щодо природного, господарського стану та правового режиму використання лісового фонду України.

До земель лісогосподарського призначення належать землі, вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та використовуються для потреб лісового господарства.

До земель лісогосподарського призначення не належать землі, зайняті:

зеленими насадженнями у межах населених пунктів, які не віднесеш до категорії лісів;

полезахисними лісовими смугами, захисними насадженнями на смугах відводу залізниць, захисними насадженнями на смугах відводу автомобільних доріг, захисними насадженнями на смугах відводу каналів, гідротехнічних споруд та водних об'єктів;

окремими деревами і групами дерев, чагарниками несільськогосподарських угідь, присадибних, дачних і садових ділянках.

Головними лісокористувачами, які займаються веденням лісового господарства в межах Дніпропетровської області на землях лісового фонду є Дніпропетровське обласне управління лісового та мисливського господарства.

Станом на 01.01.2017 р. загальна площа земель лісового фонду Дніпропетровської області складає 192,4 тис. га, у т.ч.: вкриті лісовою рослинністю землі на площі 164,4 тис. га. Лісистість області складає 5,1 %. Приріст на одному гектарі вкритих лісовою рослинністю земель становить 4,4 м³ (при 3,7 м³ в середньому по Україні), з них щорічно заготовлюється біля 1,6 куб.м./га, або 36 % [7].

Таблиця 1

Землі лісогосподарського призначення

Категорія земель	Одиниця виміру	Кількість
Загальна площа земель лісогосподарського призначення	тис. га	192,4
у тому числі:		
площа земель лісогосподарського призначення державних лісогосподарських підприємств	тис. га	113,03
площа земель лісогосподарського призначення комунальних лісогосподарських підприємств	тис. га	-
площа земель лісогосподарського призначення, що не надана у користування	га	-
площа земель лісогосподарського призначення, що вкрита лісовою рослинністю	тис. га	164,4
лісистість (відношення покритої лісом площі до загальної площі регіону)	%	5,1

У 2008 році на території Новомосковського військлісгоспу створено мін смуг 3848 км, на протипожежні заходи витрачено 132012 грн., на лісозахисні роботи витрачено 1552 грн., в основному на біологічні способи боротьби із шкідниками (виготовлено, відремонтовано та розвішано 450 шт. шпаківень) [8, 9].

У 2008 році ДОУЛМГ вжито заходи з боротьби із рудим та звичайним пильщиком на площі 3193 га, створено мін смуг 8839 км, проведено догляд мін смуг на площі 22858 км, влаштовано протипожежних розривів 2 км.

Для обчислення економічної оцінки лісових земель потрібно визначити замикаючі витрати (кадастрові ціни) Z_p (грн.), визначаються по формулах (1-8)

$$Z_{p1} = Z_m + B_{pl} + B_{зз};$$

$$Z_p = B_{mp} + B_{зд} + B_{св} + Z_{p1}, \quad (1)$$

де Z_m – річна зміна запасу, m^3 ; B_{pl} – річні витрати на ведення лісового господарства, грн., що для відповідного регіону становить 104 грн.; B_{zz} – витрати на $1m^3$ зміни запасу; B_{mp} – витрати на транспорт (49% від Z_{p1}); B_{zd} – витрати на заготівлю деревини (36,9% від Z_{p1}); B_{ce} – витрати на лісовирощування (14,1% від Z_{p1})

$$Z_m = (M_k - M_n) / (S \cdot n), \quad (2)$$

де M_k , M_n – запас деревини на кінець і початок ревізійного періоду m^3 , що становить $M_k = 34 m^3$, а $M_n = 28 m^3$; S – площа покритих лісом земель, га; n – число років в між ревізійному періоді. Розрахунки виконувались за період одного року.

Витрати на $1m^3$ зміни запасу визначаються по формулі

$$B_{zz} = Z_m / B_{pl} \quad (3)$$

Цінність природного ресурсу C_{np} обчислюється по формулі

$$C_{np} = Z_p - B_{pl} \quad (4)$$

За формулою Гофмана К.Г. оцінка лісу, як єдиного цілого

$$R = (M \cdot r \cdot (1+E)^t) / ((1+E)^T - 1), \quad (5)$$

де R – сумарна рента, грн.; M – запас деревини у віці рубки, m^3 .

$$M = (M_k + M_n) / 2 \quad (6)$$

r – рента, грн.; T – вік рубки, рівний віку економічної стиглості, що становить 52 роки; t – фактичний вік деревостану, що становить 50 років; E – норматив приведення (0,02).

При оцінці лісових земель використовується диференціальна рента. Рента реалізується через проміжки часу, що дорівнюють оборотів рубки T , який буде різним для різних порід. Тому потрібно ренту привести до однакового початкового часу. Це виконується за допомогою коефіцієнта дисконтування

$$\alpha = 1 / (1+E)^T. \quad (7)$$

Рента обчислюється по формулі

$$r = (Z_p \cdot K_{np} - B_{pl}) \cdot \alpha, \quad (8)$$

де K_{np} – коефіцієнт якості лісових насаджень (0,95).

В таблиці 2 представлені розрахунки економічної оцінка лісової продукції та лісових земель, в результаті чого була визначена кадастрова ціна лісової продукції та цінність природного ресурсу, а також сумарна рента лісу, як єдиного цілого [10].

Таблиця 2

Розрахунок економічної оцінки земель лісового використання

M	Z_m	B_{zz}	Z_{p1}	B_{mp}	B_{zd}	B_{ce}	Z_p	C_{np}	$(1+E)^T$	$(1+E)^t$	α	r	R
31	1,5	0,01	105,51	51,7	38,93	14,88	211,02	107,02	2,80033	2,69159	0,36	34,73	1609,62

За породним складом в лісах області переважають шпилькові лісоутворюючі породи:

ялина європейська (52%) та ялиця біла – (5%);

із листяних лісоутворюючих порід найбільша частка припадає на бук лісовий (22%) і дуб звичайний (11%).

Сучасний стан лісів області значною мірою обумовлений минулою їх багаторічною експлуатацією. Головним наслідком попереднього нераціонального ведення лісового господарства області є глибока зміна вікової структури лісів, що привела до значного їх омолодження, послаблення їхніх водоохоронних, водорегулюючих та ґрунтозахисних функцій. На великих площах корінні мішані деревостани замінені монокультурами ялини [11]. Почастішали стихійні явища (вітровали, інвазії шкідників і грибні епіфітотії) у шпилькових монокультурах.

За цей же період проходив процес оптимізації вікової структури деревостанів. Так, у 1978 році молодняки I, II класу віку становили 48,7 % вкритої лісом площі, середньовікові насадження – 33,2 %, пристигаючі – 10,5 %, стиглі та перестійні – 7,7 % [12].

У 1988 році молодняки становили 42,8 %, середньовікові насадження – 38,1 %, пристигаючі – 10,9 %, стиглі та перестійні – 8,2 % вкритої лісом площі.

За період з 1978 по 2008 роки загальна площа земель лісового фонду області збільшилась на 2,6 тис. га (0,5 %). За цей же період загальна площа вкритих лісом земель зросла на 12,6 тис. га (2,3 %). Площа вкритих лісом земель у 1978 році становила 89,2 % від загальної площі лісів, у 2008 році – 91,7 %.

У 1996 році ліси державного значення були представлені на 55 % природними деревостанами, на 45 % – штучними. В порівнянні з 1956 роком питома вага штучних насаджень збільшилась майже вдвічі (з 23,9 % до 45 %). За цей період площа шпилькових деревостанів знизилась з 73,1 до 64,0 %, площа твердолистяних зросла з 25,5 до 34,3 %, м'яко листяних – з 1,4 до 1,8 %.

Якщо у 1956 році шпилькові ліси державного значення області були представлені на 43,9 % молодняками, на 15,4 % – середньовіковими, на 17,0 % – пристигаючими, на 23,7 % – стиглими деревостанами, то на кінець 1996 року питома вага молодняків зросла до 53,0 % (на 9,1 %), середньовікових насаджень – до 27,5 % (на 12,1 %), а площа пристигаючих лісів зменшилась на 5,2 %, стиглих зменшилась на 16,1 %.

За цей же період площа стиглих твердолистяних деревостанів зменшилась з 14,7 % до 5,9 %, площа стиглих м'яко листяних зросла з 9,8 % до 15,3 %.

Структура лісів в межах вікової групи Дніпропетровської області представлена в табл. 3.

Згідно даних регіонального моніторингу лісів за період 1996-2008 рр., загальна площа земель лісового фонду Дніпропетровською області у основних лісокористувачів залишилась практично без змін [14].

За період 1996-2008 рр. пройшли суттєві зміни вікової структури лісів Дніпропетровської області. Площа молодняків зменшилась з 206,1 тис. га до 114,1 тис. га на 92 тис. га (44,5 %). Площа середньовікових деревостанів зросла з 244,2 тис. га до 317,8 тис. га, або на 73,6 тис. га (30,2 %).

Площа пристигаючих насаджень збільшилась з 61,0 тис. га до 71,7 тис. га, або на 10,7 тис. га (18,2 %). Площа стиглих і перестійних деревостанів збільшилась з 40,5 тис. га до 65,1 тис. га, або на 24,6 тис. га (на 60,7 %). Площа стиглих та перестійних деревостанів в період 2007 – 2008 рр. по обласному управлінню лісового та мисливського господарства збільшилась на 5,5 тис. га або 2 %.

Таблиця 3

Структура лісів в межах вікових груп [12, 13]

Користувачі	Групи віку	1996 га / %	2007 тис. га / %	2008 тис. га / %
Дніпропетровське обласне управління лісового господарства	молодняки	161012 /37,4	85,3/20	82,8 /19
	середньовікові	188123 /43,8	237,3/55	232,8 /54
	пристигаючі	48134 /11,2	57,1/14	57,9 /14
	стиглі	32631 /7,6	49,1/11	54,6 /13
	Всього:	429960 /100	428,8/100	428,8 /100
ОП «Криворізький лісгосп»	молодняки	26730 /36,1	20,1/29	20,1 /29
	середньовікові	34326 /46,3	38,5/55	38,4 /55
	пристигаючі	9038 /12,2	8,3/12	8,3 /12
	стиглі	3987 /5,4	3,1/4	3,2 /4
	Всього:	74081 /100	70,0/100	70,0 /100
Інші лісокористувачі	молодняки	18315 /34,0	11,6/17	11,2 /16
	середньовікові	27710 /51,4	44,1/62	46,9 /66
	пристигаючі	3801 /7,1	6,5/9	5,7 /8
	стиглі	4074 /7,4	8,6/12	7,4 /10
	Всього:	53900 /100	70,8/100	70,6 /100
Разом по області	молодняки	206057 /36,9	117,0/21	114,2 /20
	середньовікові	244159 /43,7	319,8/56	318,1 /56
	пристигаючі	60973 /10,9	72,0/13	71,9 /13
	стиглі	40502 /8,5	60,8/10	65,2 /11
	Всього:	557941 /100	569,6/100	569,4 / 100

За 1996–2008 рр. запаси деревини в лісах державного значення зросли на 9,1 млн куб.м.

В цілому по області запаси лісів за період 1996-2008 рр. збільшилась з 136,9 млн м³ до 158,8 млн м³, або на 21,2 млн м³ (на 15,9 %).

Висновки та напрямок подальших досліджень. В даній роботі була проведена економічна оцінка лісової продукції та лісових земель, в результаті чого була визначена кадастрова ціна лісової продукції та цінність природного ресурсу, а також сумарна рента лісу, як єдиного цілого [15, 16].

Список літератури

1. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
2. Про ліси сільськогосподарських підприємств: наказ Міністерства аграрної політики України № 106/60 від 26.06.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/laws>.
3. Сохнич А. Я. Методологічні засади інформаційного забезпечення державного земельного кадастру / А. Я. Сохнич // Землеустрій і кадастр. – 2004. – № 3-4. – С. 34 – 40.
4. Чепков Б. М. Удосконалення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель / Чепков Б. М., Паночко М. М. // Землеустрій і кадастр. – 2004. – № 1-2. – С. 37 – 44.
5. Облік земельних ресурсів як передумова ефективного земельного адміністрування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/19746/1/12-57-61.pdf> – Заголовок з екрана.
6. Інвентаризація лісів – статус кво в Україні, досвід Німеччини та рекомендації від FAO [Електронний ресурс] https://www.lisportal.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/APD_APR_06-2017_Forest_Inventories_ukr.pdf – Заголовок з екрана.
7. Земельний фонд України станом на 1 січня 2016 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://land.gov.ua/info/zemelnyi-fond-ukrainy-stanom-na-1-sichnia-2016-roku-ta-dynamika-ioho-zmin-u-porivnianni-z-danymy-na-1sichnia-2015-roku/> – Заголовок з екрана.
8. Організаційно-технічне забезпечення функціонування кадастру земель лісгосподарського призначення / Автореферат до дис. роботи. Хавар Ю. С. – Львів, 2012.
9. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження такс на деревину лісових порід, що відпускається на пні, і на живицю» від 20 січня 1997 р. № 44.
10. Австрія та Німеччина допоможуть Україні «порахувати» ліси [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2133743-avstria-ta-nimeccina-dopomozut-ukraini-porahuvati-lisi.html> – Заголовок з екрана.
11. Удосконалення нормативної бази обліку лісів і земель: розробка пропозицій щодо удосконалення системи ведення державного лісового кадастру [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=129179&cat_id=81209. / – Заголовок з екрана.
12. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження правил відтворення лісів» від 1 березня 2007 р. № 303.
13. Постанова Кабінету міністрів України «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» від 23 травня 2007 р. № 761.
14. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захищених лісових ділянок» від 16 травня 2007 р. № 733.
15. Земля як засіб виробництва і просторовий базис розвитку суспільства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ibib.ltd.ua/zemlya-kak-sredstvo-proizvodstva-24971.html> – Заголовок з екрана.
16. Ліс [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Лес> – Заголовок з екрана.
17. Земельний кодекс України / Відомості Верховної ради України від 25.01.2002. – 2002 р., № 3 – 4, ст. 27.

Рукопис подано до редакції 17.04.2018

УДК 629.314

І.В. ГІРІН, ст. викладач, Криворізький національний університет

МОЖЛИВОСТІ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ АВТОРИНКУ УКРАЇНИ

Мета. Метою роботи є комплексне дослідження сталого стану ринку електромобільного транспорту з зазначенням проблем, які потрібно вирішити для інфраструктурного напрямку розвитку вітчизняного ринку електрокарів, внаслідок чого електричні автомобілі складуть повноцінну конкуренцію традиційним машинам з ДВС в Україні.

Методи дослідження. У роботі виконано аналітичні дослідження з використанням вітчизняних статистичних показників стосовно подальших перспектив розвитку електромобільного транспорту. Використано комплексний підхід, що включає узагальнення і аналіз літературних джерел і досліджень в галузі автомобільного транспорту.

Наукова новизна. Наукову цінність представляє аналітичне оцінювання темпів зростання ринку сучасного електромобільного транспорту та виявлення основних сегментів та технічних напрямків для подальшого підвищення складового рівня цього виду рухомого складу в загальній долі автотранспорту України.

Практична значимість. Дослідження, проведені в даній роботі, дають можливість встановити основні чинники, усунення яких дозволить підвищити рівень екологічної безпеки автотранспорту за рахунок масового використання електромобілів в дорожньому русі. В роботі встановлена динаміка залежності швидкості поширення електротранспорту й розвитку цього виду автотранспорту від покращення технічних і експлуатаційних характеристик електромобілів, що дозволить суттєво вплинути на прискорення розвитку електромобільного транспорту та на покращення стану екологічної безпеки навколишнього середовища завдяки зменшенню негативних факторів впливу дорожнього руху.